

Otwarte zasoby naukowe i edukacyjne na UMK

Bożena Bednarek-Michalska, Toruń 2013

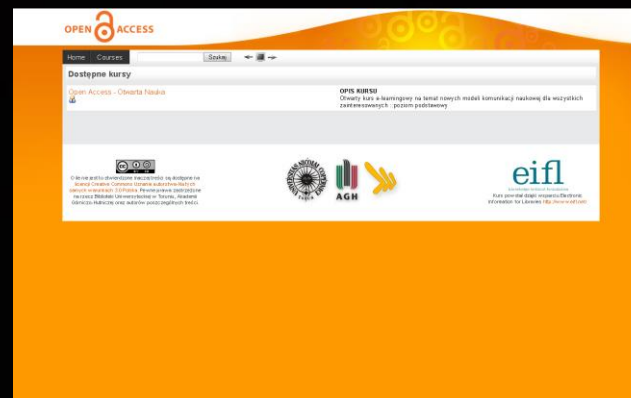
Otwarte zasoby naukowe a edukacyjne

NAUKA:

publikacje,
preprinty, dane
surowe z badań,
E-konferencje,
webinaria, e-lab

Edukacja: E-kursy,
e-Podręczniki,
syllabusy,
poradniki

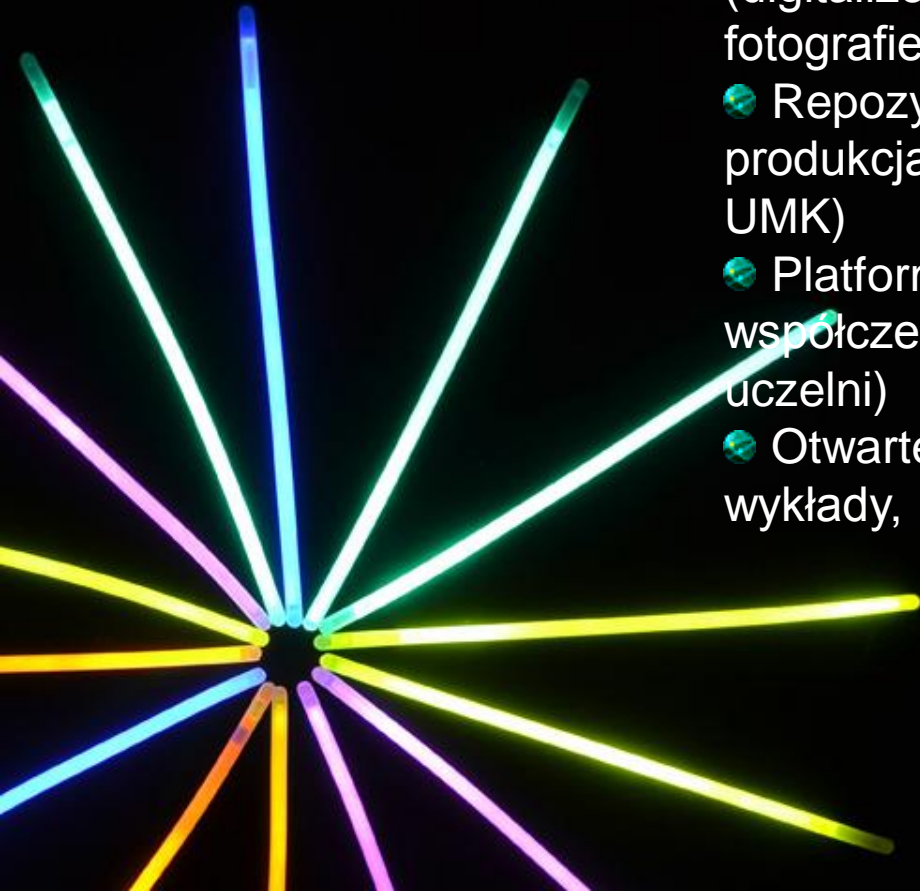
Jak rozumieć pojęcie zasoby?

Termin „zasoby” nie oznacza jedynie treści, ale obejmuje (wg OECD, 2007) trzy istotne elementy powiązane ze sobą:

1. **Treści** - edukacyjne czy naukowe: pełne kursy, moduły, obiekty cyfrowe, kolekcje książek, czasopisma lub artykuły, itp.;
2. **Narzędzia**: oprogramowanie wspierające nauczanie, użytkowanie, udostępnianie, przechowywanie treści, przeszukiwanie i organizację zasobu, systemy zarządzania treścią i nauczaniem, narzędzia społecznościowe itp.;
3. **Modele**: zasady implementacji i organizacji tych zasobów, np. zastosowanie wolnych licencji prawnoautorskich, odmiennych modeli biznesowych, stosowanie wysokiej jakości standardów związanych z cyfrowym przekazem.

Otwarte zasoby UMK

- Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa – 2005 (digitalizowane stare książki, czasopisma, filmy, fotografie, grafiki, rękopisy i inne)
- Repozytorium instytucjonalne – 2012 (bieżąca produkcja naukowa pracowników i doktorantów UMK)
- Platforma czasopism – 2012 (czasopisma współczesne naukowe wychodzące i redagowane na uczelni)
- Otwarte zasoby edukacyjne – 2012 (kursy, wykłady, konferencje, webinaria)

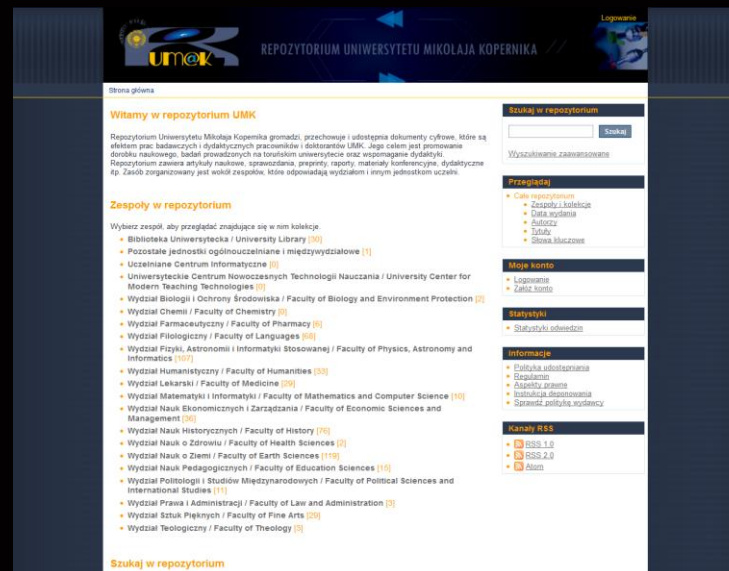
Typy i formy

W Internecie mamy do czynienia z dużą różnorodnością materiałów, podobnie jest na UMK, w zasobach otwartych są i publikacje książkowe czy czasopiśmienne i dzieła sztuki (grafiki, fotografie, ekslibrysy), wykłady (filmowane lub w formie prezentacji), kursy e-learnigowe, webinaria.

Repozytorium UMK od 2012

rUM@K - w repozytorium instytucjonalnym UMK (dSpace) znajdują się współczesne materiały dydaktyczne i naukowe pracowników i doktorantów UMK. Materiały urodzone cyfrowe w różnych formach (artykuły, rękopisy, monografie, fragmenty z monografii, raporty i sprawozdania oraz inne).

Strona główna

Witamy w repozytorium UMK

Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika gromadzi, przechowuje i udostępnia dokumenty cyfrowe, które są efektami prac badawczych i dydaktycznych pracowników i doktorantów UMK. Jego celem jest promowanie dorobku naukowego, badań prowadzonych na terenie Uniwersytetu oraz wspomaganie dydaktyki. Repozytorium zawiera artykuły naukowe, sprawozdania, raporty, materiały kopiersyjne, dydaktyczne itp. Zakład zarządzany jest wokół zespołów, które odpowiadają wydziałom i innym jednostkom uczelni.

Zespoły w repozytorium

Wybierz zespół, aby przeglądać znajdujące się w nim kolekcje.

- Biblioteka Uniwersytecka / University Library [30]
- Uczelniane Centrum Informatyczne [5]
- Uniwersyteckie Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania / University Center for Modern Teaching Technologies [8]
- Wydział Biologii i Ochrony Środowiska / Faculty of Biology and Environment Protection [2]
- Wydział Chemii / Faculty of Chemistry [2]
- Wydział Farmaceutyczny / Faculty of Pharmacy [6]
- Wydział Filologiczny / Faculty of Languages [88]
- Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej / Faculty of Physics, Astronomy and Informatics [102]
- Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities [33]
- Wydział Lekarski / Faculty of Medicine [39]
- Wydział Matematyki i Informatyki / Faculty of Mathematics and Computer Science [10]
- Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania / Faculty of Economic Sciences and Management [30]
- Wydział Nauk Historycznych / Faculty of History [76]
- Wydział Nauk o Zdrowiu / Faculty of Health Sciences [2]
- Wydział Nauk o Ziemi / Faculty of Earth Sciences [115]
- Wydział Nauk Pedagogicznych / Faculty of Education Sciences [15]
- Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych / Faculty of Political Sciences and International Studies [11]
- Wydział Prawa i Administracji / Faculty of Law and Administration [3]
- Wydział Sztuk Pięknych / Faculty of Fine Arts [25]
- Wydział Teologiczny / Faculty of Theology [5]

Strona główna

Strona główna

Wyszukiwanie

Wyszukiwanie

Wyszukiwanie

Wyszukiwanie

Przebiegi

- Cała instytucja
- Zespoły i kolekcje
- Data wstąpienia
- Autorki
- Titulek
- Słowa kluczowe

Moje konto

- Logowanie
- Zakład konto

Statystyki

- Statystyki ogólnego

Informacje

- Polityka prywatności
- Regulamin
- Aspekty prawne
- Polityka bezpieczeństwa
- Strona pomocy technicznej

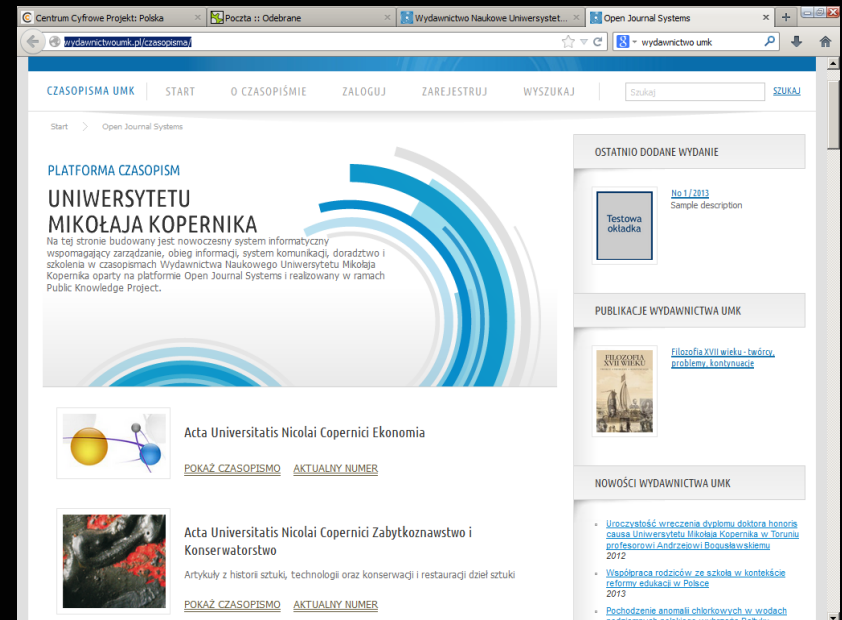
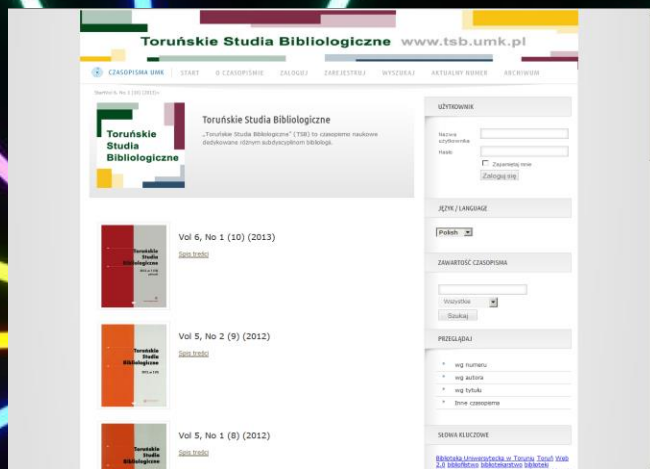
Kanały RSS

- RSS 1.0
- RSS 2.0
- Atom

Strona główna

Platforma czasopism UMK od 2012

Obecnie - 33 tytuły (do roku 2015 mają być wszystkie ponad 40) publikowane na Open Journal Systems – systemie dedykowanym open source rozwijanym przez Public Knowledge Project. Altmetrics będą testowane w następnym roku.

Zapisy prawne dla czasopism

ZARZĄDZENIE Nr 1 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 4 stycznia 2013 r. w sprawie zasad finansowania działalności wydawniczej oraz cyfrowej Platformy Czasopism Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w którym zapisano:

§ 8

W celu zwiększenia zasięgu czytelnictwa, liczby cytowań oraz nowoczesną wymianę treści naukowych publikowanych w czasopismach wydawanych przez UMK powołuje się cyfrową Platformę Czasopism UMK, zwaną dalej „Platformą”.

Publikowanie na Platformie jest bezpłatne a dystrybucja treści następuje w systemie Open Access na zasadach licencji niewyłącznej Creative Commons (CC BY-ND 3.0).

Po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia wszystkie publikowane dotąd w formie drukowanej czasopisma będą publikowane w wersji cyfrowej, a w wyjątkowych przypadkach w wersji cyfrowej i drukowanej.

Właścicielem Platformy oraz wszystkich publikowanych na niej czasopism, a także wydawcą jest Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Za treści oraz prace związane z publikacją na Platformie odpowiedzialna jest redakcja czasopisma, a w szczególności jego redaktor naczelny, chyba, że merytoryczną oraz językową redakcję czasopisma zlecono Wydawnictwu Naukowemu UMK.

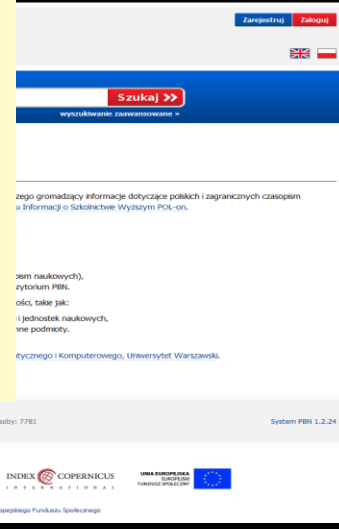
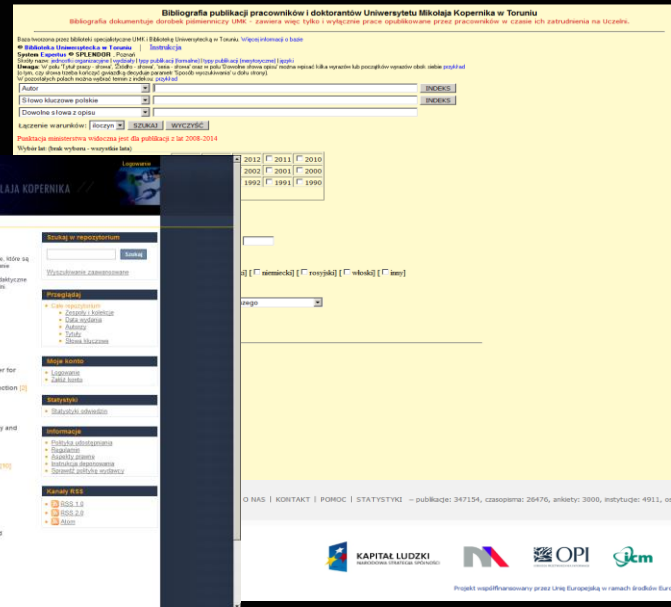
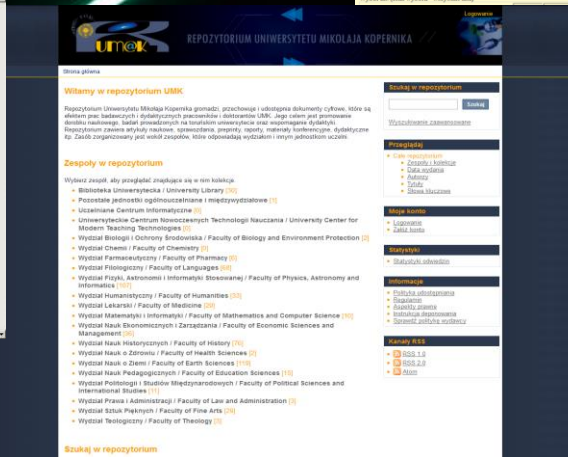
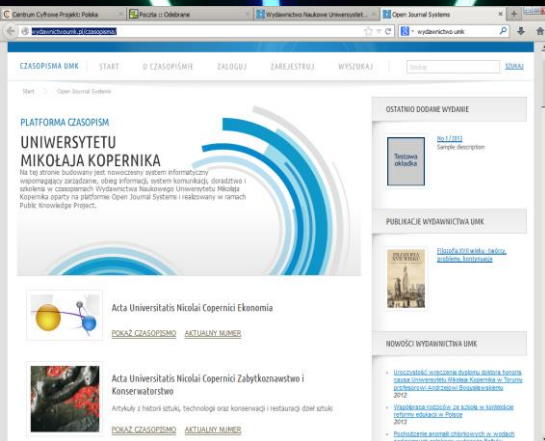
Za utrzymanie oraz działanie Platformy odpowiedzialne jest Wydawnictwo Naukowe UMK. Nad całością procesów technicznych związanych z publikowaniem na Platformie pieczę sprawuje koordynator do spraw czasopism elektronicznych.

Środki na działalność redakcji czasopism oraz przygotowania do publikacji na Platformie pochodzą ze źródeł wskazanych w § 2 ust. 2 i nie są objęte limitami, o których mowa w § 3 ust. 1.

Jest to zarządzenie bardzo nowatorskie i zmieniające całkowicie podejście do publikowania treści naukowych, szczególnie przez jasne wyrażenie modelu, w jakim czasopisma będą upowszechniane i wprowadzenie wolnych licencji CC. Ponadto umowy wydawnicze mają wprowadzony zapis o upowszechnieniu publikacji w Internecie.

Wymiana danych naukowych

W roku 2013 postanowiono na UMK konsolidować dane i ich przepływ między Platformą czasopism (OJS), repozytorium (dSpace) a bazą bibliometryczną (Expertus) oraz PBN MNiSW (system PBN). Chodzi o to, żeby pracownik składał pracę tylko raz a informacja o niej płynęła w różne miejsca.

Platforma OZE

Otwarte zasoby edukacyjne Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, są częścią konglomeratu zasobów, które ta uczelnia upowszechnia, w ich skład wchodzi: otwarte kursy, webinaria, łoża ekspertów (filmy umieszczane także na YouTube), filmy edukacyjne z wykładów, konferencji i spotkań z ekspertami. Są tworzone przez UCNTN.

The screenshot shows the website 'PORTAL EDUKACYJNY UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA'. The header includes navigation tabs: 'Kandydaci na studia', 'Studenci i doktoranci', 'Otwarte zasoby edukacyjne', and 'Uniwersytet przez całe życie'. A search bar is visible on the right. The main content area is divided into two columns. The left column features a video player for 'Kobieta Średniowieczna' with a description: 'Zapis spotkania autorskiego z prof. Andrzejem Radziwińskim i promocji jego książki pt. "Kobieta w średniowiecznej Europie", które odbyło się 15 listopada 2012 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej.' Below this is a section for 'Kursy e-learningowe' with the title 'Niepełnosprawni w XXI wieku' and a small video thumbnail. The right column features a section for 'Webinaria' with the title 'Transformacja czasopism tradycyjnych do postaci elektronicznej otwartej' and a description: 'Webinarium "Transformacja czasopism tradycyjnych do postaci elektronicznej otwartej" kompleksowo opisuje proces tworzenia otwartych zasobów czasopism elektronicznych - od procesu decyzyjnego przez dostępne modele biznesowe, aż po długoterminowe metody ich archiwizacji oraz prognozy dotyczące trendów i modeli udostępniania materiałów.' Below this is another webinar titled 'Wzrost cytowań w modelu publikacyjnym Open Access' with a description: 'Zapis webinarium dotyczącego popularyzowania publikacji tworzonych w oparciu o model Open Access. Autorka przedstawia dostępne modele Open Access, korzyści z publikowania w tych modelach, a także bariery, które są z tym związane oraz rzeczywistą relację między liczbą cytowań a przyjęciem modelu Open Access.' A 'Zobacz więcej >' link is at the bottom right.

Kursy otwarte

- Open access - otwarta nauka - UMK, AGH, EIFL
- Prawo autorskie dla bibliotekarzy - Berkman Center for Internet & Society (Harvard University), Biblioteka UMK wspólnie ze studentami i doktorantami prawa UMK i Uniwersytetu w Białymstoku.
- Otwarte zasoby edukacyjne - BG UMK
- Prawa autorskie w kształceniu na odległość - Instytut Prawa UMK

Webinaria UMK

Adobe Connect –
komercyjne narzędzie
wspierania seminarium
zdalnego umożliwiające
archiwizację i powtórne
odtworzenie

Share - Bożena Michalska

Czasy transformacji?

Zmiany w komunikacji naukowej od lat 90.
Globalizacja przepływu wiedzy – Internet
Wzrost liczby czasopism elektronicznych lub hybrydowych – (Lista regensburgska <http://ezb.uni-regensburg.de/about.php?bibid=UBR&colors=7&lang=en> ma 65139 tytułów czasopism naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym 10257 tylko online. 36771-darmowe).
Pojawienie się alternatyw dla czasopism (repozytoria)
Pojawienie się nowego nurtu i modelu publikowania naukowego open access
Wzrost liczby czasopism otwartych – ponad 36 tys.

Video

Attendees (14)

- Bożena Michalska
- Dominik Piotrowski
- Mikołoz Kuźma_UCHTN

Participants (11)

- Anna G.
- Anna Niedźwiecka
- AR
- Bożena Macheta
- Iwona
- Klaudia
- Lucyna Brymora
- marjusz

Chat (Everyone)

Dominik Piotrowski: witam Państwa
marjusz: cieszyn
Olga Wachcińska: ja jestem z Torunia
Anna G.: Kraków
Zbigniew Zakrzewski: Biblioteka Uniwersytecka
Iwona: z Torunia
AR: Kraków
Anna Niedźwiecka: Gdańsk

Share - Anna Wałek

OPEN ACCESS WEEK

Anna Wałek

Wzrost cytowań w modelu publikacyjnym OA

Video

Attendees (9)

- Anna Wałek
- Dominik Piotrowski

Participants (7)

- anna
- Anna Książczak
- Anna Niedźwiecka
- Bożena
- joanna
- Karolina Malamis
- Matylda Filas

Chat (Everyone)

momentem nadania przez osobę prowadzącą prawa głosu należy kliknąć na mikrofon w góry i wybrać: "Connect my audio"

Matylda Filas: Warszawa BUW
Bożena: torun
Anna Książczak: Anna Książczak - Warszawa BUW
Karolina Malamis: Witaj Ania, zmiana populudniowa
Dominik Piotrowski: Witamy Państwa
anna: Kraków

Telewizja UMK

System Uniwersyteckiej Telewizji Internetowej został stworzony z myślą o upowszechnianiu materiałów filmowych, dotyczących bieżącej działalności UMK edukacyjnej, naukowe, kulturalne, jak również produkcje studenckie. Realizacją tych materiałów zajmują się pracownicy UCNTN, przy wsparciu Studenckiego Zespołu Redakcyjnego UMK TV. Prawa autorskie należą do UMK, wszystko jest upublicznione w Internecie.

Podsumowanie

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu nie ma jednolitej polityki open access, nie podpisał żadnej deklaracji międzynarodowej, tworzy zasoby otwarte eksperymentując na żywej materii i wprowadzając zapisy oddolne w zarządzeniach rektorskich (dot. repozytorium, bibliometrii czy czasopism) lub umowach cywilnoprawnych (umowa wydawnicza, umowa z Europeaną).

Na UMK są jednak silne rekomendacje otwartościowe dla pracowników, by jak najszerszej korzystali z nowoczesnych otwartych narzędzi dla upowszechniania swoich wyników badań. W roku 2012 podpisał porozumienia o współpracy ze SPARC EUROPE i w 2013 z KOED.

d z i e k u j e

z a

u w a g e